

Socialdepartementet
s.registrator@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Svar på remiss: förslag till ändringar i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)

Landstinget i Värmland, nedan kallat landstinget, har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade remiss. Landstinget vill inledningsvis påpeka den korta remisstiden som inte gett utrymme för en kunskapsför djupning och diskussion, vilket förslaget karaktär och förslag motiverar. Med dessa förutsättningar lämnas följande synpunkter.

Sammanfattning

Landstinget avstyrker förslaget att ändra lydelsen i Hälso- och sjukvårdslagen från ska till får införa valfrihetssystem inom primärvården. Landstinget ser mycket positivt på de senaste årens förstärkning av Patient- och brukarinflytandet. Nya Patientlagens syfte är att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja valmöjligheter, patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. Att nu i första hand se till landstingens behov av självstyre och därmed riskera att inskränka ovan nämnda patientinflytande anser landstinget vara fel väg att gå. Landstinget anser att förslaget till ändringar i Hälso- och sjukvårdslagen inte främjar patientperspektivet.

Bakgrund

Nuvarande reglering är att det i 5§ hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) finns sedan 2010 bestämmelser om att landstinget ska organisera primärvården så att alla som är bosatta inom landstinget kan välja utförare av hälso- och sjukvårdstjänster samt få tillgång till och välja utförare av hälso- och sjukvårdstjänster samt få tillgång till och välja en fast läkarkontakt (vårdvalssystem). Den 1 januari utvidgas skyldigheten till att gälla alla som omfattas av landstingets ansvar för hälso- och sjukvård (SFS 2014:822). Landstinget ska utforma vårdvalssystemet så att alla utförare behandlas lika, om det inte finns skäl för något annat. Ersättningen från landstinget till utförare inom ett vårdvalssystem ska följa den enskildes val av utförare. När lands-

tinget beslutat att införa ett vårdvalsystem ska lagen (2008:962) om valfrihetssystem, förkortat LOV, tillämpas.

Promemorians förslag, som ska träda ikraft den 1 januari 2015, är att: Landstingen ska inte längre vara skyldiga att ha vårdvalssystem inom Primärvården. Landstinget får besluta att införa vårdvalssystem enligt LOV. Inom vårdvalssystemet ska alla utförare behandlas lika, om det inte finns skäl för något annat. Ersättningen från landstinget till utförare inom vårdvalssystemet ska följa den enskildes val av utförare.

Som skäl anges att obligatoriska vårdvalssystem inskränker på det kommunala självstyret samtidigt som det inneburit en systematisk snedfördelning av skattemedel där olönsamma områden prioriterats på bekostnad av andra.

Syftet med lagändringen är att främja landstingets möjligheter att styra över vårdutbudet i det egna landstinget och därmed främja en ändamålsenligare resursanvändning. Landstinget får på så sätt ännu större frihet att utforma primärvården utifrån regionala och lokala förhållanden och behov.

En bedömning görs att förslaget inte medför några ekonomiska konsekvenser för det offentliga. Förslaget främjar den kommunala självstyrelsen. Lagändringen i sig påverkar inte de avtal som landstinget ingått med utförare inom ramen för vårdvalsystem. Någon övergångsbestämmelse har inte bedömts nödvändig.

Motivering

Landstinget ser mycket positivt på de senaste årens förstärkning av Patient- och brukarinflytandet kombinerat med en trend av individualisering och ökad patienttrörlighet inom såväl Sverige som EU. De senaste årens valfrihetsreformer med en utveckling av alternativa driftsformer har ytterligare påskyndat utvecklingen mot en förändrad syn på den enskilde patientens, brukarens och invånarens ställning i hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Nya Patientlagens syfte är att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja valmöjligheter, patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. En viktig nyhet i lagen är att patienten ska ges möjlighet att välja utförare av offentligt finansierad primärvård och öppen specialiserad vård i hela landet. Patienten ska sammanfattningsvis få ta del av det öppenvårdsutbud som ingår också i ett annat landstings vårderbjudande även om utbudet är ett annat än det som finns i patientens hemlandsting. Patienten har således stora möjligheter att välja.

Att nu i första hand se till landstingens behov av självstyre och därmed riskera att inskränka ovan nämnda patientinflytande anser landstinget vara fel väg att gå. Landstinget anser att förslaget till ändringar i Hälso- och sjukvårdslagen inte främjar patientperspektivet.

Promemorians synpunkter på att syftet med ändringen är att främja landstingets möjligheter att styra över vårdutbudet i det egna landstinget saknar grund då de idag är upp till landstinget att utforma vårdvalsystem där detta kan beaktas.

Promemorians synpunkter på snedfördelning av skattemedel saknar grund då landstingets utformning av vårdvals-system med tillhörande ersättningsmodell kan beakta detta.

Landstinget anser slutligen att en eventuell lagändring ska åtföljas av övergångsregler samt att avsaknaden av sådana i lagförslaget är en brist.

Landstingsstyrelsen

Fredrik Larsson
Ordförande

Gunilla Andersson
Landstingsdirektör